

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛОГІКА»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

«Логіка» - одна з основних навчальних дисциплін, що забезпечують підготовку бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія». В результаті вивчення дисципліни студенти, як здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня, мають стати компетентними фахівцями, здатними розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в у галузі психології. У межах цього курсу студенти продовжують формувати загальнокультурні та професійні компетентності, необхідні для підготовки випускника як фахівця. Вивчення логіки сприяє, перш за все, навчитися точно мислити, ясно і зв'язного формулювати свої думки, логічно обґрунтувати свої ідеї та рішення, переконувати у своїй правоті інших людей. Поступово логіка формує звичку аналізувати як свої, так і чужі міркування, сприяє озброєнню засобами, що дозволяють виявити і усунути помилку в умовиводах, впоратися з софістикою і демагогією. Логіка навчить мистецтву спору, яке стане в нагоді і в професійній діяльності, і в повсякденному житті. Невміння сперечатися часто призводить до крику, сварки, а то й бійки. Логічне обґрунтування своєї думки допоможе знайти компроміс, спростувати помилкові переконання опонента, викрити маніпулятивні прийоми.

Знання форм і процедур розумової діяльності, загальних закономірностей процесів раціонального пізнання дозволить майбутнім психологам ефективно використовувати основний інструментарій абстрактного мислення в теоретико-пізнавальній діяльності.

Соціальна комунікативність, як одна з найважливіших характеристик психолога, вимагає високої логічної культури, ефективного використання засобів логіки, вміння логічно обґрунтовувати правильні твердження та спростовувати неправильні, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Звідси і орієнтованість програми на набуття студентами навичок висвітлювати свої міркування та здобутки наук у ясній, чіткій та однозначній формі, піддавати критичному аналізу тексти наукової літератури та Інтернет-джерел різноманітного спрямування, побудови логічно нормованих повідомлень (як під час усних відповідей, так і при написанні наукових робіт), освоєння прийомів формування логічної аргументації при проведенні різних типів дискурсу з фахової тематики й здатності професійно застосовувати набутий категоріальний апарат формальної логіки.

Дисципліна охоплює всі тематичні блоки, що необхідні для розвитку і вдосконалення логічної культури мислення студентів, регулювання інтелектуальної діяльності, формування компетентності, що забезпечують якість подальшої освітньої та професійної діяльності.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

3 кредити (90 годин): 10 години аудиторної роботи, 80 годин самостійної роботи.

МЕТА КУРСУ

Мета курсу - ознайомлення студентів з логічною теорією мислення і оволодіння навичками логічного аналізу здобутого у процесі навчання психологічного знання та інтерпретації формалізованої мови науки логіки в сфері психології; виявлення логічних помилок в міркуваннях з психологічним змістом; виведення психологічного знання; доведення психологічного знання на істинність або спростування на хибність.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни випускники повинні:

Знати:

об'єкт і предмет вивчення науки логіки;

види і структуру основних форм мислення, типи об'єктивних зв'язків та відношень між ними;

правила виконання логічних операцій над поняттями, висловлюваннями, умовиводами;

закони абстрактного мислення;

вимоги основних формально-логічних законів, дотримання яких визначає логічну правильність міркувань;

способи визначення істинності висловлювань та особливості логічних методів, що використовуються в теоретико-пізнавальній діяльності;

сутність, структуру, види та правила доведення і спростування,

логічні способи ведення суперечки, її види та форми;

Уміти:

оперувати логічною термінологією з метою визначення сфери функціонування раціонального (абстрактно-логічного) мислення;

застосовувати при побудові та аналізі інформації закони та правила логіки;

правильно формулювати запитання;

встановлювати відношення між висловлюваннями за істинністю;

здійснювати логічні операції над поняттями, висловлюваннями, умовиводами;

визначати і виявляти логічні помилки, найтипівіші випадки порушень законів логіки, що зустрічаються в міркуваннях;

критично аналізувати висловлювання як свої, так і опонента,

наводити власні приклади, що ілюструють знання логічної організації форм абстрактного мислення;

знаходити власні аргументи для доведення істинності певних тверджень (тез) і спростування хибності певних тверджень.

Володіти:

навичками застосування отриманих знань з логіки у практиці мислення,

здатністю визначати і класифікувати можливі логічні помилки у постанові та вирішенні задач;

здатністю формувати логічні висновки; здійснювати управління процесом доказу та спростування планування завдань;

здатністю дотримуватись коректних способів ведення суперечки.

Мати уявлення (бути ознайомленим):
 зі специфікою формальної логіки, її сутністю та змістом;
 зі зв'язком логіки з філософією, з усіма сферами людського життя;
 з логікою як методологією наукового пізнання (зокрема в психології);
 з теоретичними способами виведення нових результатів в пізнанні,
 доказуванні їх з допомогою логічних прийомів та правил;
 з показниками якості логічної діяльності.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Логіка» передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОПП підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» (див. Табл. 1).

Компетентності, які студент набуде в результаті навчання:

ЗК – загальнокультурна компетентність;

ПК – професійні компетентності:

Таблиця 1.

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення студентами

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК01	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	Частково, під час виконання індивідуального завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, виконання індивідуального завдання – написання контрольної роботи, модульний контроль, підсумковий контроль (залік).
ЗК02	Здатність приймати обґрунтовані рішення	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів.	Поточне, виконання проектів, індивідуального завдання - написання контрольної роботи, модульний контроль, підсумковий контроль (залік)
СК07	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, обґрунтовано обирати і використовувати математико-статистичні методи обробки даних,	Опосередковано, шляхом організації та планування	Поточне, виконання індивідуального завдання,

	формулювати аргументовані висновки та рекомендації	власного навчання, виконання навчальних завдань	виконання проектів, модульний контроль, підсумковий контроль
ПР4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	Частково, під час виконання індивідуального завдання – написання контрольної роботи, виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль, підсумковий контроль (залік)
ПР10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	Частково, під час виконання індивідуального завдання – написання контрольної роботи, виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, виконання індивідуального завдання, модульний контроль, підсумковий контроль (залік)

Студенти працюють з навчально-методичною та науковою інформацією яку отримують під час аудиторних занять та самостійної роботи, у бібліотеках та мережі Інтернет, під час консультацій викладача.

Основними видами навчальних занять з даної дисципліни є лекції. Студенти виконують індивідуальне завдання – написання контрольної роботи, опрацьовують питання, винесені на самостійне вивчення у межах тематики наступних змістовних модулів:

Блок змістових модулів І. Логіка як наука. основні форми і закони логічного мислення.

Змістовий модуль 1. Предмет і завдання логіки. Поняття та судження як форми мислення.

Змістовий модуль 2. Умовивід. Основні закони і принципи правильного мислення.

Виконання індивідуального завдання – написання контрольної роботи, як однієї з форм самостійної роботи при заочній формі вивчення курсу логіки, спрямоване на: поглиблене опрацювання та закріплення навчального матеріалу; продовження формування системи знань про основні закони і форми логічного мислення, про багатогранну роль аргументації, доведення і спростування, правила і логічні помилки, що зустрічаються у процесі доведення і спростування, різні «хитрощі», що вживаються у ході полеміки, дискусії та інших форм діалогу; сприяння застосуванню в реальному процесі пізнання законів мислення; розкриття логічної характеристики умовиводів, їх особливості та пізнавальної цінності. У відповідності з робочою навчальною програмою курсу «Логіка» кожний слухач заочної форми навчання обирає один із запропонованих варіантів контрольної роботи, що складається з двох теоретичних питань, які потребують ґрунтовного опрацювання. Необхідною умовою зарахування роботи є належне висвітлення теоретичних питань з наведенням прикладів та захист контрольної роботи.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються завдання, виконувані під час самостійної роботи.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

При оцінюванні виконання індивідуального завдання – написання контрольної роботи враховуються самостійність виконання завдання, вид наукової діяльності (науковий реферат), повнота розкриття тематики, відповідність стандартам оформлення, ступінь опрацювання джерел.

Відповідь на питання обов'язково повинна включати приклади і посилання на літературу, яка при цьому опрацьовується. Бажано наводити свої приклади. Необхідною умовою зарахування роботи є належне висвітлення теоретичних питань з наведенням власних прикладів, захист контрольної роботи.

Оцінювання контрольної роботи відбувається за наступною системою:

Оцінка «незадовільно» ставиться, коли виконано менше 60% запропонованих завдань;

Оцінка «задовільно» ставиться у разі виконання 60 – 75% завдань.

Оцінка «добре», коли надані правильні відповіді на 76 – 90%.

Оцінка «відмінно» ставиться, коли контрольна робота виконано якісно більше ніж на 90%.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Метою заліку є контроль ступеню засвоєння студентами теоретичного матеріалу та опанування ними практичних навиків щодо змісту дисципліни, виконання індивідуального завдання – написання контрольної роботи.

Знання студентів оцінюються за національною (чотирибальною – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці 2:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національно ю шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно"	Відмінно	90-100	студент виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	студент виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75-81	студент виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно "	Задовільно	66-74	студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у

За шкалою ECTS	За національно ю шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
Е "Достатньо"		60-65	студент виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"		35-59	студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"	Незадовільно	1-34	студент не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

На заліку оцінка виводиться за окремими оцінками за відповіді на запитання білета.

При двох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо обидві оцінки «відмінно» (A).

«Добре» (B), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (B);
- обидві оцінки «добре» (B).

«Добре» (C), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (C) або «задовільно» (D або E);
- обидві оцінки «добре» (B або C).

«Задовільно» (D), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (D);
- одна оцінка «добре» (B або C), а друга - «задовільно» (D або E).

«Задовільно» (E), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (E).

«Незадовільно» (F або FX), якщо одна з окремих оцінок «незадовільно» (F або FX).

Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем та заліком у співвідношенні 50% оцінки за практичні дії, семінари, поточний контроль, 50% за результати заліку.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Взаємодія всіх учасників під час вивчення курсу ґрунтується на принципах гуманізму, толерантності, плюралізму думок, взаємоповаги та самоповаги.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Взаємодія у групі передбачає гендерно-чутливу атмосферу, а саме - є неприпустимою дискримінація за ознакою статі, прояви сексизму, гендерної нерівності.
- Курс передбачає роботу у команді та індивідуальну роботу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона надають виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності: неприпустимим є плагіат та інші форми нечесної роботи.
- Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.